

veronica tamaș

iataganul însângerat

SAGA BRÂNCOVENILOR

Veronica TAMAȘ

IATAGANUL ÎNSÂNGERAT
Saga Brâncovenilor

Editura Virtual

2010

ISBN(e): 978-606-8281-48-3

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului, sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

EPOCA LALELELOR	1
PRIMII ZORI	9
FULGUIRI TULBURI	11
HOTĂRĂRI GRAVE	16
CORTEGIUL DURERII TĂCUTE	19
NORI NEGRI	23
VISURI ȘI DEȘERTĂCIUNI	30
UMBRE ȘI SPAIME	37
DRUMURI EUROPENE	44
DOMNIE NOUĂ	51
PUȘI ÎN OBEZI	58
VESELIE ȘI JALE	66
AMARUL SUFLETULUI	75
NOR PLIN DE FULGERE	86
TOAMNĂ CU BUCURIE	102
ZORI NOI	116
FRUMOASA PRIVEALĂ	125
ÎNSCRISURI CU BUCURII ȘI LACRIMI	145
ÎNNOIRI	170
DIN NOU, NORI NEGRI	178
ZBUCIUM ȘI BUCURII	192
ÎNDOIELI ȘI GÂNDURI MULTE	206
GÂNDURI	218
RĂZBOI MARE	240
ÎNDOIELI	250
PROMISIUNI IERTATE	258
FULGUIRI DE GÂNDURI	270
INVIDIE, URĂ ȘI GELOZIE	280

EPOCA LALELELOR

Dimineața zilei de 15 august 1716 în marea capitală a sultanilor turci, începea să deschidă lenevoasă ochii din somnul cel dulce și odihnitor al nopți, răcorit de adierile nevăzute ale brizelor diafane ce porneau dinspre undele mărilor Marmara și Neagră. Soarele, înălțat și el din culcușurile trandafirii, din zările pierdute în Orientul îndepărtat, roșise puțin orizonturile pietroase, de dincolo de Bosfor, ale Anatoliei. Raze subțiri și tremurătoare încercau să se înalțe spre vârfurile argintii, ca de săgeți, ale minaretelor, ori coborau moi și leneșe, alunecând pe cupolele albastre, aurii sau azurii ale moscheilor lui Baiazid Fulgerul, Selim Seyhzade și multe altele, de care orașul este plin.

Freamătul și foșnetul mișcării unei lumi pestrițe, de turbane și șalvari, alergând grăbite ori pășind domol, încă nu intraseră în drepturile lor obișnuite. Abia se deschideau uși și erestre, direct spre străzile întortocheate și prăfoase, fie spre grădinile parfumate de aromele ce ieșeau în voie din corolele multicolore ale florilor ce se simțeau pretutindeni. Sus, în țăriile albastre ca de peruzea, un stol de porumbei albi, ca marmura de Panthelic, zburau voioși, nestingheriți și nepăsători, deasupra deșertăciunilor omenști, într-un păienjenis de arabescuri și volute. De acolo, pe semne că marea capitală nu părea decât un uriaș mușuroi al unor ființe greu de înțeles. Privirile le-ar fi căzut peste mult-știutul și încărcatul de istorie, cartier Fanar. De altfel, puțin mai la dreapta este și locul teroarei și al groazei - închisoarea politică Edicule sau Șapte Turnuri - cu vestitele sale hrube din pavilionul Fornetta. Pe latura de nord a orașului, tivite de apele mohorâte ale Mării Negre, s-ar fi văzut palatul cel vechi al sultanilor, construit de Mohamed al II-lea Cuceritorul, înălțat pe bătrâna colină, unde se afla Forum Tauri, din vestitul Bizanț de odinioară, care domina Bosforul, cu apele sale veșnic neliniștite și într-un du-te - vino neîncetat. Cornul de aur neliniștit și romantic s-ar fi remarcat, tăind fără să străpungă, cu apele lui, vârful ascuțit al peninsulei pe care fusese așezat orașul și, în sfârșit, spre sud, unduirile lăptoase ale Mării Marmara.

Dincoace, mai spre centru, acolo unde pe vremuri exista Acropola marelui Bizanț, tot sus pe o colină, s-a ridicat, în 1472, din înaltă poruncă imperială, noul palat al sultanilor, numit din 1709, Topkapî. El reprezintă un uriaș conglomerat de construcții sau pavilioane, despărțite și delimitate între ele de cinci curți interioare, care, împreună, ar fi putut fi un oraș sau o fortăreață străjuită de ziduri trainice, înălțate încă din 1478. Înăuntrul său, străluceau vioi și seducător, în lumina matinală, cupolele palatelor și ale grădinilor pline de flori multicolore, de arbori verzi și umbroși. În unda dimineții, havuzurile și cișmelele ridicau, spre spațiul diafan, jerbe de apă cristalină, într-un susur

ușor perceptibil, ca într-un fel de autorefren, așa cum îi plăcea fericitului trăitor și stăpânului acestui uriaș locaș, „marele pađișah atotstăpânitorul și umbra lui Allah pe pământ, sultanul Ahmed al III-lea, fiul lui Mehmed al IV-lea, fie-i mormântul de veșnică odihnă înmiresmat, de toate

iasomiile imperiului". Alături, așipea, încă ușor mânănită și înveșmântată în nostalgii, marea catedrală Sfânta Sofia, acum, de mult, moschee. Mai spre stânga față de palatul marilor bogății omenești ale sultanilor turci, se aflau casele de ospetie ale domnilor valahi, beizadelelor sau coconilor domnești, ale capuchehaielor sau ale grupurilor de boieri care se osteneau să le treacă pragul numai când veneau în interesul țărilor române, fiindcă, altfel, aveau ei și alte cotloane pentru a urzi bârfe, intrigi și comploturi.

Bogdan-Serai se vede bine pe țărmul Cornului de Aur, pe care-l privește vesel în această dimineață, în mulțimea arborilor și ciorchinilor de glicină, prinși pe înălțimea zidurilor împrejmuitoare. Stătea vajnic, aici, de aproape două sute de ani. În Fanar și pe Dealul steagului din Sangeaktar lokușu, parcă și aerul este altul. Palatul e decorat destul de proaspăt, chiar și cu porfir, în unele încăperi, după gustul rafinat al fostului domn și cărturar Dimitrie Cantemir, acum pribeag în Rusia. Pe unul din pereți se putea vedea o frescă ce reprezenta figura unei tinere femei, aflată într-un car tras de patru cai albi, cu zăbalele înspumate. Pe cap, tânăra purta o cunună de lauri, iar părul-i flutura în vânt. În mâna dreaptă ținea o ramură de finie, în timp ce cu stânga strângea hățurile pegașilor zburători. Să fi fost figura Anei Dedi Codreanu, marea pasiune, atât de arzătoare și atât de dragă inimii tinere a ilustrului domn cărturar Cantemir?

Cele două corpuri de case, cu câte două caturi unu și trei celălalt, erau înconjurată de mai multe alte acareturi, dar, mai ales, de grădini mari, după moda timpului. Pentru o și mai mare frumusețe, ele erau traversate de un pâraiaș, care ducea undele-i limpezi și săltărețe musai spre un lac înconjurat de tufe de mirt și leandri, încât Dimitrie Cantemir, foarte convins, spunea, adeseori că: „Acest palat se află în locul cel mai plăcut ce-și poate cineva imagina... Pot spune că e foarte elegant și totul inspiră frumusețe". Tot în vestitul Fanar, și destul de aproape, se află și Vlah-Serai, locul în care au poposit în trecere mulți domni ai Țării Românești. Case mari și bogate, aveau o mulțime de construcții ajutoare, necesare vieții și comunicării cu locul de baștină. Conacul cel mare purta pe fața dinspre miazănoapte și răsărit, chiar de sub terasa catului de sus, mai lărgită decât un cerdac obișnuit românesc, grădinile nelipsite și, în mijlocul lor, un mic iaz, cuprins între chiparoși de Psamatia și multe crizanteme și lalele, ce strălucesc vesel, în diferitele lor fețe, printre care și destule tufe mici de busuioc, ca și acasă, în țară. Ceva mai încolo se aflau arborii stufoși, cu rodii și pișci, ce atârnă grele dând în copt.

Câtă zavistie iscoditoare, câte gânduri și înfiorări, dar și câte speranțe și visuri vor fi ascultat zidurile acestea? Cine ar putea spune.

În această dimineață, aerul este ușor și răcoros și parcă și mai transparent decât oricând. Deodată, el a fost străbătut de sunetul prelung și puternic al clopotului mare de la catedrala Marii Patriarhii Ortodoxe, aflată peste câteva ulițe. În scurtă vreme, lui i s-au adăugat tonurile subțiraticale ale celui de la Biserica Sfintei Irina, și ea prezentă aici încă din veacul al XIV - lea, aflată la numai

câteva case mai încolo. Apoi, s-au adăugat și alte multe, care au umplut cu corul lor întregul spațiu aerian al capitalei. Pe tonuri groase sau vesele, plăcute auzului, ele țineau isonul marelui clopot al catedralei patriarhale, vestind mulțimii ortodoxe, locuitoare a orașului, începerea unei zile deosebite, mari și însemnate, prin sfințenia ei, dată de sărbătoarea „Adormirii Maicii Domnului”. Se amintea, astfel, începerea slujbei în toate bisericile ortodoxe ale mării așezări, dedicată acestui moment de evlavie, care-i strângea laolaltă pe toți creștinii, cu mic cu mare, în fața icoanelor, a catapeteasmelor și sub privirile ocrotitoare ale Pantocratorului. Unii pornesc grăbiți spre acolo, primeniți de sărbătoare, cu coșuri încărcate cu pomeni ce trebuiau slujite și sfințite înainte de a fi împărțite. Alții, însă, cu sufletul îndoit și plin de spaime, se grăbesc să meargă dincolo, unde s-a auzit de multă vreme că va avea loc ceva nemaipomenit, nemaivăzut și rar auzit, printre creștini. Dar numai bărbații, sau mai ales ei, pentru că nu toți ochii și toate sufletele pot să fie atât de tari în fața spectacolului ce se pregătea acolo. În asemenea împrejurări, destui cad într-o moleșală greu de învins, de li se împăienjenesc luminițele ochilor și se prăbușesc grămadă, în țărâna de sub tălpi. De altfel, se spune că acum se rezolvă o chestiune politică, se face dreptate, de către înalta Poartă.

Ziua începută atât de pașnic și frumoasă ca o copilă surzătoare în pragul vieții, în curând va fi pângărită de nimicnicia oamenilor stăpâniți și chiar împătimiți de lăcomie și avariție, ură și invidie, dar, mai ales, nestatornici în buna judecată, ca și nisipurile mișcătoare.

Luminăția sa, padișahul și stăpânul lumii, în această dimineață a deschis ochii mici, puțin cam oblici și ușor însomnurați, după jumătate de noapte dormită, a privit spre cerul de deasupra baldachinului său, a căscat o dată, s-a mișcat puțin în albiturile moi ale așternuturilor de mătase, și-a purtat mâna cu degetele lungi prin barba neagră, scurtă și deasă, prelungită prin perciunii tunși mărunț până deasupra urechilor. A privit dezinteresat spre decorația florală a faianței albastre de Iznik, de pe obrazul peretelui din față, fiindcă perdelele baldachinului erau trase deoparte, pentru ca aerul înmiresmat să vină liber și nestingherit spre nasul său lung, proeminent și brusc încovoiat, ca un cioc de vultur, spre gura sa cărnoasă și roșie. Apoi, a sărit sprinten din pat, făcând câteva mișcări de brațe, pentru înviorarea trupului athletic, de numai patruzeci și unu de ani. Imediat, niște pași ușori au înaintat, purtând spre el un corp jumătate frânt, ce se îndrepta tăcut spre cealaltă ușă, care ducea printr-un coridor, încărcat de stucatură aurită, spre baia luminăției sale. Acolo, înainte de a intra în apa parfumată, cristalină și înviorătoare, trupul i-a fost ușor frământat în mișcări lungi și blânde, mângâioase și meșteșugite, ca să-l fortifice pentru ziua ce începea cu grele poveri, în acest imperiu atât de întins și cu atâția dușmani în jur.

Îmbrăcat și dichisit în țesături și mătăsuri de Siraz și Moșul, ca pentru o zi de arătare în public, în fața atâtor ochi lacomi și iscoditori, el se va așeza la frugala gustare a micului dejun, în sufrageria cea mică din „Palatul Perlelor”. Mănâncă prins de pofta de bărbat sănătos și gustă subțire dintr-un pocal de aur, numai puțin, o singură înghițitură, dintr-o licoare chihlimbarie din fructe de

Lesbos. Trage, mai apoi, doar un fum ușor ca o iluzie, din narghileaua parfumată și încolăcită, ca un uriaș șarpe, pe masa joasă din lemn de trandafir cu încrustații de fildeș din salonașul de alături. Pentru o fărâmă de timp, ochii puțin gânditori i se opresc pe peretele din față, încărcat cu pictura măiastră a pomului vieții, trasat viguros de mâna artistului, prin miriade de împletituri și încolăcitură de tulpini și mlădițe tinere, realizate în culori vii și bine armonizate, îmbogățite cu șiraguri de pietre prețioase, și ici-acolo, și câteva perle. Prin minte i-au fugit două versuri răzlețe de gazel, din „Trandafirii Califilor”, poetului de curte Mazmâzade, dar iute au și zburat, fiind alungate cu dispreț și ironie. „Astea nu sunt pentru un... bărbat și, mai ales, pentru un... padișah ca mine... ctitor de epocă, «Epoca lalelelor». Și privirea i s-a mutat aiurea. „Moleșesc inima și umbresc mintea”, și-a mai zis el. „Mai bine mă pregătesc să merg acolo, să ies afară... la... acea dobândă... a îngâmării... a nesupunerii și hainiei pe care ghiaurul, și numai el, o merită cu vârf și îndesat pentru faptele sale”.

Soarele urcase spre cer doar de o alergătură bună de călăreț, când din închisoarea Bostangi-Pașa, din curtea Alay meydani, din apropierea porții Bab-i Humayun, au fost scoase afară șase ființe, care fuseseră, în urmă cu numai câteva luni, nu numai oameni, ci și floarea epocii lor, acolo... În țara lor, Kara Iflac, sau Muntenia, ori Țara Românească. Acum sunt un grup jalnic, de ți se rupe inima, dacă-i privești bine. Între ei, cel mai vârstnic parcă ar călca pe altă lume. Părul alb îi este încâlțoșat de sânge și sudoare, sucit și învârtejtit în toate părțile. Cămașa, lungă până la călcâie, este de nerecunoscut datorită mulțimii petelor roșii, semne ale chinurilor schingiuirii trupului. Ea ar putea povesti despre dureri cumplite, și nu numai ale sufletului, ci și ale mădularelor căznite în toate chipurile de mintea șoaldă a dușmanilor. Ea este, acum, un fel de scoarță a durerii și umilinței bărbatului ce-o poartă.

Bărbatul înalt, cu barba înspicată în suriu, este slab și chinuit ca o umbră pe vreme de furtună, merge agale, cu pași ușori, potriviți, gânditor și așezat în sine. Nu este nici îngrozit și nici măcar înspăimântat. S-a împăcat cu soarta și s-a despărțit, deja, de această lume. Este același care, cu puțin timp în urmă, fusese un om de o rară distincție, mândrie și făloșenie, cu trăsături, vorbe și gesturi chibzuite și chiar foarte cultivat, deși nu urmase mari universități europene. Acum este lăsat anume desculț, ca semn al decăderii sale din înalta poziție socială și politică și anume din demnitatea de principe sau bey cu două tuiuri. Are și capul descoperit în public, altă notă a nerespectului în care a căzut, tot acum, prin voința atotcuprinzătoare a atotputernicului stăpân din această parte a lumii, Luminăția Sa, padișahul Ahmed al III - lea. Ochii săi de vultur, atât de limpezi și clarvăzători altădată, se opresc acum peste capetele

celor patru trupuri din fața lui și simte cum inima i se frânge sau parcă se goleşte de tot sângele. Îi vine să se prăbușească în nisipul fin al aleii de sub tălpi. „Și când mă gândesc că eu nu pot face nimic, dar chiar nimic, pentru ei, simt că-mi pierd și mintea, și sufletul. Doamne, doar tu ne mei poți ajuta, în marea ta milă. Ușurează-le durerea, Doamne!”

-Tată, se aude vocea chinuită și înecată de lacrimi, suspine și groază a celui mai mic din grupul celor patru din față, un copil de numai doisprezece ani, slăbit și înșiriat pe oase, tu chiar nu mai ai nici o putere aici?

- Chiar așa, tată? sar cu aceleași vorbe și ceilalți trei, cu inimile înfiorate și goale, dar și oarecum îndoite de un firicel firav și fugar de speranță.

- Dragii mei, a căutat bărbatul vârstnic să le distragă atenția și să le mai învârtoseze un pic spiritele, ia priviți voi, mai bine, minunea vieții din jurul vostru ori așa cum ar fi cerul de necuprins de deasupra capetelor noastre și așternut la picioarele lui Dumnezeu. Culorile astea... desăvârșite, dăruite nouă, tuturor, tot prin voința lui supremă, care sunt adevărate minuni ale firii și poate așa veți putea înțelege marea înțelepciune că toate sunt trecătoare.

- Tată, înainte de orice, eu vreau să știu ce se întâmplă cu noi acum? s-a repezit cu vorba, tânărul aproape bălan, pe a cărui figură ca turta de ceară, firele castanii ale bărbii tocmai se căzneau să răsară cât mai dese și mai viguroase, așa cum o cerea vârsta beizadei Radu.

- Dragul tatei, se cere, dar nu numai atâta, se impune să-ți întărești inima și duhul. La noi vor privi acum nu numai cei adunați în grabă sau curioșii, ci mai ales ai noștri toți de acasă, fiindcă ei toți - suntem noi, iar noi - suntem ei, aceia mulți și blânzi, răbdători și nobili, care formează poporul nostru, la nord de Dunăre. Ne privesc chiar veacurile ce vor veni și în fața lor răspundem noi, și nu a celor ce azi ne sunt dușmani, pentru pofta lor nesățioasă de îmbogățire ce s-ar vrea ostoită din strânsura averii noastre.

- Tată, tată, a șoptit chinuit chipul acela prelung și osos, costeliv și îndurerat, care mai poartă, încă, numele unui mare împărat și sfânt, acela de Constantin - beizadea, domnia ta tot mai filozofezi, iar noi... suntem ca și...

Glasul i s-a stins într-un suspin muiat în jale și lacrimi ascunse.

- Cum suntem, tată, cum? a întrebat, din nou, copilandrul acela cu ochii limpezi de agată în lacrimi și întorși rugători către bărbatul acesta vajnic și demn ca un stejar, în durerea și în decăderea voită a înaltei Porți. Ce ne mai fac, acum, tată? Ce ne fac? Spune-ne, spre ce ne mai îndreptăm, încă?

Mâna lungă, osoasă și blândă a tatălui s-a oprit într-o mângâiere prelungă pe creștetul capului copilului, în vreme ce ochii i se umpleau lacomi cu chipurile acestea, atât de scumpe inimii sale, pentru că trebuiau duse cu sine, pentru totdeauna, iar gura, ușor deschisă, sorbea tot mai mult aer pentru a învinge marea emoție a durerii. Inima, și ea, i-a zvâcnit puternic, ridicându-se, parcă, din locul ei! Șuvoaie de lacrimi nesfârșite îi umpleau sufletul când privea chipurile acestor patru fii ai săi, carne din carnea lui, sânge din sângele lui și suflet din sufletul lui. Gândește: „Cei care ar fi trebuit să ducă numele neamului meu mereu

mai departe în vreme. Cei care ar fi continuat ceea ce eu am început în țara mea. Sunt acum...?"

- Spune-ne, tată, ce-ar trebui să facem? Cum să ne prezentăm cel mai bine?, a întrebat gânditor beizadeaua Ștefan, coconul domnesc, atât de știutor într-ale cărților.

- Să fiți la înălțimea rangului vostru, curajoși și mândri. Să nu vă lăsați mâinile înmuiate de spaime sau ademeniri. Noi nu ne vindem viața pentru nimic și nimic nu este atât de valoros, încât să ne-o răscumpere. Demnitatea și religia străbunilor sunt pentru noi sfinte, a spus el rar, călcând agale și cu greutate pe tălpile goale.

- Tată, ce se aude?, a întrebat, din nou, copilandrul Matei, coconul domnesc, tremurând de groază din toată ființa lui nevinovată, ca o trestie în bătaia vântului.

-Ce să fie... mulțimea adunată acolo... pe semne..., i-a răspuns tatăl său, domnul Țării Românești, Constantin Brâncoveanu.

Slujbașii înarmați mergeau și ei domol în fața și în spatele lor, la o distanță convenabilă. „Am cam ajuns, gândeau ei, treaba noastră s-a cam încheiat și, slavă lui Allah, fără daraveri”.

Mica piață lali-Kioşk, din curtea Alay meydanî sau Biringi yer, de dincolo de zidurile înalte ale palatului imperial, era deja pregătită.

Deoparte, cu spatele spre lumina soarelui, se afla adus un baldachin împărătesc din lemn de santal, poleit cu aur, în care pe semne, se aflau destul de multe pepite din metalul scump aduse din Țara Românească. Acum era gol, dar aștepta ca în curând să fie însuflețit de persoana sacrosantă a padișahului Ahmed al III - lea, „preafericitul și mărețul stăpân al feței pământeste, până în ziua de apoi”. Dincolo, pe partea opusă, vor sta înalții rezidenți sau reprezentanții țărilor legate prin tratate cu Luminăția Sa, „gloria marilor emiri”.

O mulțime de lume, din toate straturile societății, era venită, deja, și asista îmbulzită, așteptând și fremătând sub privirile aprige ale ostașilor de gardă înarmați. În mijloc, pentru a fi bine văzut, se afla un mic podium de lemn pe care se ajungea pe o treaptă. Gâdele, înalt, musculos și cumplit prin îndeletnicirea-i groaznică, era și el prezent la datorie.

A sosit și grupul celor șase condamnați, prin voința marelui sultan Ahmed al III - lea, purtătorul faimei de față nu numai în Der Devletul său, ci și departe, peste multe mări, țări și popoare, secondat de marele vizir Gin Ali, ginerele său, ca și de alți înalți demnitari turci.

Grupul osândiților a fost așezat în rând și pus în genunchi, ceva mai departe, în fața Luminăției Sale, „umbra lui Allah peste oameni”. Li s-a permis o rugăciune.

La un semn discret făcut cu capul puțin plecat, cu fața-i arămie, încadrată de barba-i neagră, care părea prinsă imediat de ochii răi, vicleni și jucăuși ai marelui vizir, un mare amator de licori stoarse din miezul dulce al strugurelui, a și fost transmisă porunca spre acel personaj sinistru de pe podium.

Prima victimă este înșfăcată și târâtă spre eșafod, apoi așezată tot în genunchi, dar cu capul pe butuc. S-a auzit doar o trosnitură! Cel care fusese marele boier al Țării Românești și marele vistier lordache Văcărescu, dispăruse dintre cei vii! Mulțimea urla într-un delir al smintiților, când gâdele a arătat capul către cele patru zări. Sângele cald care cursese pe jos, transformase acea mulțime într-o adevărată haită, gata să se arunce asupra prăzii. Era delirul unor sentimente primitive și barbare. Puțini erau cei care priveau cu alți ochi, această crimă oribilă.

A urmat, după un alt semn, tot prin repetiție, beizadeaua Constantin, cel care ar fi trebuit să fie urmașul vajnic în scaunul domnesc de la București, cel mai mare dintre cei patru fii ai voievodului Constantin Brâncoveanu. A urcat cu demnitate princiară treptele care duceau spre infinitul vieții sale. Cu ochii săi mari și limpezi a reușit să surprindă fugar privirea sultanului care a fost obligat să se întoarcă puțin, foindu-se în baldachin. El, stăpânitorul lumii musulmane, își ferea, își întorcea privirea, neputând s-o înfrângă pe cea a unui ghiaur. Era învins de puterea lui lumească trecătoare! „Tare mai este acest neam în credința lui!”, gândi Luminăția Sa. Au urmat și cei doi coconi mai mari: Ștefan, cel atât de învățat din cărți și Radu, abia logodit. Micul Matei, îngrozit până peste fire de spectacolul cumplit de sub ochii săi, s-a repezit spre tatăl său și i-a căzut în genunchi implorându-l, disperat, printre șiroaie de lacrimi:

- Tată, lasă-mă să mă fac turc! Rogu-te, îngăduie-mi să iau religia lor!

- Ce spune, ce spune? A catadicsit să scape printre buzele-i roșii, bine hrănite și nepăsătoare, „padișahul lumii”, Ahmed al III - lea.

- Vrea să îmbrățișeze credința noastră atotputernică, a răspuns reverențios, prevenitor și adânc lingușitor, marele vizir Gin Ali, privind cu satisfacție și triumfător în jurul lui, în timp ce figura-i înroșită de forța umorală a lichidului bahic i se lățise și mai mult.

- Nu!, s-a auzit vocea tare și răspicată a domnului Țării Românești, Constantin Brâncoveanu, nimeni din neamul nostru, și nici noi, și nici acum nu ne vom lepăda de pravoslavnică noastră credință și a străbunilor noștri. Este mai bine să murim de o mie de ori, dacă ar fi cu puțință, decât să ne renegăm credința strămoșească, pentru a trăi câțiva ani mai mult pe pământ.

După vorbele acestea, Mateiaș, ca și renăscut, a îngenuncheat în fața călăului. Apoi, a urmat bătrânul domn, care a avut până în ultimele lui clipe liniștea suverană a împăcării cu el însuși, în fața destinului, a morții și a lui Dumnezeu.

Într-un timp ce a părut să fie o veșnicie, dar care a numărat doar mai puțin de o jumătate de oră, trupurile celor care fuseseră marii boieri Brâncoveni, domn și cuconi ai Munteniei și alături de ei și marele vistier, ginerele domnului, lordache Văcărescu, descăpățanate și șiroind de sânge zăceau aruncate în țărână cu mare scârbă și dispreț. Mai apoi, vor fi luate, târâte și azvârlite în apele adânci și veșnic neliniștite ale Bosforului, pentru a li se pierde urma.

Capetele lor, după vechiul obicei turcesc, erau oprite, umplute cu paie și purtate în suliițe lungi, pe mai toate ulițele mării capitale, pentru a-i îngrozi și a-i aduce la ascultare pe cei nesupuși. Jos, acolo în Ialy-Kioşk, rămânea acuzatoare, ca semn al nimicniciei firi omenești pe pământ, o pată mare și roși, împrăștiată și lățită, care nu peste mult timp va dispărea și ea în neant.

În aer și pe sub cerul azuriu al capitalei, se pierdeau ultimele vaiere ale clopotelor care vesteau începerea slujbei sfinte „Adormiri a Maicii Domnului”. Acum păreau că răsună a jale și purtau, parcă, în undele lor, spre infinitul albastru, duhurile acelor care fuseseră mândri Brâncoveni, care de aici, de pe pământ, se mutaseră în cer.

PRIMII ZORI

Pământul Valahiei, de aici de la gurile Dunării de Jos, pare că parcă freamătă de mustul dulce al vieții, care se simte oriunde ți-ai arunca ochii. Este în plină vară și o zi spre asfințit, aici, acasă, pe malul Dâmboviței, în București.

Apusul de soare scaldă o parte a cerului, într-un grandios incendiu de culori sângerii, reflectate și în apa firavă, cu sclipiri scurte și repezi, din vadul Dâmboviței, grăbită la vale, printre mori și podețe. Ea udă și o parte din poalele părții de nord ale marelui conac boieresc al Brâncovenilor, străjuit de acareturi multe și trainice.. În spate, se află o livadă, iar spre curtea domnească de dincolo de pod, o grădină cu sumedenie de răzoare de flori și arbuști, pentru încântarea ochiului și a sufletului. Lanțurile crestate ale munților, cu piscuri înzăpezite scânteind în soare, sunt foarte departe, acolo, în fundul nedeslușit al zării. Aici este numai câmpie, cu câteva cocoșe de coline, iar în grădina caselor Brâncovenilor se aud doar ușoarele zumzete ale insectelor intrate în corolele multicolore ale florilor, cântece amestecate de păsărele și freamătul lăstărișurilor de pe marginea apei din apropiere. De pe fereastra larg deschisă a uneia din camerele de jos ale marelui conac, străbate prin aerul molcom vocea plină de spaime, în gemete scurte, alteori prelungi și îndurerate, a unei tinere femei, care se chinuie așa încă din zorii zilei.

În marea casă este multă frământare, agitație chiar, dar într-un fel de surdină. Toți sunt crispați și îngrijorați, merg neauzit prin odăi și în afara lor, așteptând cu încordare marele eveniment. Femei grăbite intră și ies des din cuhnia din spatele conacului, cu ștergare calde și umede cărămizi fierbinți sau oale cu apă aburindă. Se privesc, se înțeleg întrebătoare doar din ochi, zorind spre casa mare. Acolo, într-o odaie cu pat cât o corabie, cu pologul dat deoparte, se mișcă o femeie tânără, uneori convulsiv, alteori mai domol, și parcă așteaptă prăbușită de istovire, noile dureri ce vor reveni și mai puternice, și mai tăioase și insuportabile. Este jupânița Stanca, soția boierului Papa Brâncoveanu și fiica marelui postelnic Constantin Cantacuzino, cărturarul.

În jurul ei se învârtesc grijulii și pricepute două femei corpolente, înveșmântate numai în albituri, în timp ce lângă ea, la căpătâi, ștergând-o de șirurile de sudoare, se află jupâneasa Păuna, soacra ei, născută din familia marilor boieri Greceni, frumoasă, încă, și acum, așa cum este pasărea al cărei nume îl poartă. Cu o năframă de mătase albă ca spuma mării, ea îi șterge fruntea și obrazul, încet și mângâios, șoptindu-i cuvinte de încurajare:

- Acuș, uite că acuș, fata maichi, vine și opinteala cea mare și gata, ai scăpat! I numai o fărâmiță de răbdare, că scăpăm acuș, acuș, că mare și bun este Domnul Dumnezeu.

- Când, maică?, s-a auzit și vocea slăbită a celei pierdute în căldura patului, menită să ușureze facerea.

- Știi că ai scăpat destul de repede și când cu Barbu și Matei, mai ai doar o picătură de răbdare, că poate acum ne blagoslovește bunul Dumnezeu și cu o copilită blândă și dolofană, că flăcăi ne dădu!

- Bine, maică.

În sufrageria mică, a casei celei mari, masa întinsă de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului sau Sfânta Maria Mare, sta tot așa, cu toate bunățile așezate și neatinsse. Dincolo, prin ușa mare dată la perete, se aud vorbind, uneori, doi bărbați, care mai mult își rumegă gândurile, decât le rostesc cu glas tare. Ei sunt boierii Papa Brâncoveanu și tatăl său Preda, care stau comod pe canapelele lipide de zid, în balconul-cerdac, dinspre apus, trăgând agale câte un fum din narghilele puse pe măsuțele joase din fața lor. Arareori își mută privirile de pe cerul înroșit de vâlvătaile de aceeași culoare ale unui soare cât o roată. Se uită unul la altul. Paharele cu vin galben ca mierea sunt aproape întregi și cei doi nici nu-și aduc aminte de prezența lor. Cana mare și pântecoasă, din sticlă albastră de Șotânga, le păzește grijulie gândurile, vizitată des și tot în fugă de o viespe venită de aiurea.

- Ce să fie, tată, de nu se mai termină chinurile astea? Că din zori s-a auzit vocea tânărului Papa Brâncoveanu, îngrijorat și nerăbdător?

- Stai cuminte, fiule, că așa trebuie să fie, și de treburile astea femeiești are toată grija maică-ta, Păuna, împreună cu moașele. Așa a fost și la ceilalți, că doar știi. Până la urmă a fost bine. Ceea ce ar trebuie să ne puie pe gânduri, ar fi treburile moșiilor noastre, dar, mai ales, numirea și așezarea în scaun a noului domn, Constantin Vodă Cârnuț. Și cum se va așeza acolo? Și cu ce gânduri?, a mai zis el rar, privindu-l adânc și cu înțeles. Că se aude că răzmerița seimenilor de la Târgoviște tot nu s-a ostit încă, nici acum, după ce l-au văzut pe răposatul văr-meu, Matei Vodă, fie-i țărâna ușoară, întins pe năsalie.

- Oameni fără căpătâi, tată. Și fără Dumnezeu. O strânsură de lefegii, să n-ai picătură de încredere în asemenea oștire. Cu oricât i-ai plăti, tot nesătui rămân! Să ajungă până acolo, încât să-l dezgroape din tainița gropniței pe bietul răposatu' unchi Matei Vodă, odihnească-se, barem acum, în pace, la Arnota, în munții Vâlcii. Și să îndrăznească să-i arunce trupul în curtea palatului? Sunt fără credință și fără nici un Dumnezeu, astfel de oameni, dacă sunt oameni. Mă înfior și mă...

Dar vorbele i s-au oprit, fiindcă dinspre stânga, din odăile cu geamurile deschise, s-a auzit un țipăt prelung și sfâșietor, urmat de o pauză de liniște adâncă, după care a străbătut până la ei un chirăit puternic și tremolat, de nou-născut. Era ziua de 15 august 1654. Micuțul, care tocmai acum intrase în lumea aceasta, se va numi prin taina sfântului botez - Constantin și va fi mândrul și falnicul domn al Țării Românești, la o aruncătură de timp, din acest moment.

FULGUIRI TULBURI

În scaunul domnesc de la Târgoviște, domnul Constantin Șerban se căznea să trăiască în bună pace și înțelegere cu toți boierii țării, cu tot norodul, veselindu-se în avuția cea multă ce rămăsese de la Matei Vodă Basarab. Vorbea cu pricepere și meșteșug, cu sfatul domnesc, despre cum ar face mai bine să potolească ultimele zvâcniri ale nebuniilor seimenilor și dorobanților, pentru a nu se mai deda la hoțesțiile lor fapte. Pentru acest lucru, trebuia să-i scoată din țară, dacă s-ar putea, mai ales că mulți erau străini - sârbi. Acum nu are domnia pentru ce să mai facă atâta cheltuială cu lefile lor, fiindcă ar fi fost o risipă în deșert.

Sufrageria de lângă spătăria cea mică a palatului domnesc din Târgoviște s-a umplut cu mese lungi, așezate cu dichis de bucate și bunătăți pentru ospăț, așa cum cere obrazul țării. Va avea loc și o petrecere, dar, mai ales, o consfătuire ca între ostași, cu meșteșugul armelor în sânge. Sunt poftiți, cu bună socoteală, căpitanii, iuzbașii, ceaușii și slujitorii din rândul seimenilor și dorobanților, ca domnul să le mulțumească pentru slujba lor și pentru a le arăta că țara este pe picior de pace și nu mai poate face cheltuieli cu întreținerea lor. I-a dăruit pe toți cu lefuri, postavuri și feturi. Dar, când aceștia au ieșit în zorii zilei afară, încărcăți cu daruri, și s-au găsit cu grosul armiei, imediat, toată armata, nemulțumită că nu a primit tot atâtea și că nu mai era socotită folositoare, pe dată, și seimeni și dorobanți s-au unit, din nou, și au atacat, în iureș, curtea domnească, ucigându-i pe toți cei care i-au prins. Domnul a fost și el necinstit cu cuvinte proaste.

- Boieri, dumneavoastră, v-am chemat în acest sfat...

Așa li s-a adresat Constantin Șerban, căruia i se mai zicea și Cărnul. Și i se spunea așa, deoarece, fiind os domnesc și cocon de domn, dar din afara legiuitei căsătorii, fusese însemnat de o mână haină, pentru a nu mai pretinde vreodată a se ridica în scaunul țării. Și, totuși, iată-l acolo, pentru a le vorbi și hotărî cu chibzuință ce se cuvine a face mai departe cu hiclenii aceștia de seimeni și dorobanți.

-.. cum credeți, domniile voastre, îi întrebă el pe boieri, că putem scăpa mai ușor de ei, fiindcă ați văzut prea bine că, după ce i-am omenit, așa cum s-a convenit, ca niște câini turbați, ei s-au repezit asupra noastră și a țării și s-au apucat de relele cele mai mari, omorându-i, chiar, și pe dumnealor boierii Gheorghes, vistier de la Popești, și Ghiormea banul sau Drăghici, din Greci, ori Cârstea al lui Socol, din Comăteni și câți alți. Dumnezeu să-i odihnească în pace! Mi se rupe inima când mă gândesc câtă jale grea au adus asupra bieteii țării.

- Așa-i, Măria Ta, au răspuns boierii, vorbind cu voci scăzute și încărcate de patimă și ură.

- Și pe deasupra au mai jefuit destule case, nu numai de-ale veliților boieri ai Capitalei, ci și ale cinstiților neguțători. Dar ceea ce este și mai rău, este că s-au repezit ca niște hiare nelegiuite

asupra sfintelor biserici, luând de acolo odăjdii scumpe, potire și cărți de cetire a sfintelor slujbe și apoi le-au vândut prin târg. I-au scos pe sfinții lor, preoții, de plete, din altare și chiar din sfânta slujbă a liturghiei și i-au bătut crunt. Au ars icoanele ca să le scoată aurul și argintul, au căutat prin bisericile orașului de au scos moaștele sfinte, lepădându-le și spunând că sunt farmece. Se pare că răutatea lor a cam cuprins toată țara.

- Măria Ta, îndrăzni marele logofăt Stroe, vorbind în numele boierilor din divan, noi zăcem, după cum ne-am mai sfătuit și noi, că cel mai bine ar fi să aducem niște oști striine, dar mai puține, să îi taie, să-i omoare cu tot felul de cazne. Să aducem, fie de la craiul Gheorghe Rakoczi, de peste munți, fie din Moldova.

- Asta-i drept, se auzi și vocea groasă a vel postelnicului Danciu.

- Așa vom face, sigur, boieri dumneavoastră, deoarece mi-a ajuns la urechi că prădalnicii aceștia s-au răzlețit în tot felul de grupuri care ard și omoară în tot locul!

Hotărârea de intervenție pentru stârpirea celor răzvrățiți fiind luată, urma să se purceadă la treburile cuvenite. Boierii s-au împrăștiat, divanul se terminase și dincolo de zidurile înalte și păzite ale caselor domnești din politia Târgoviștei, capitala Țării Românești, încă de pe vremea lui Mihai, fiul și urmașul lui Mircea cel Bătrân, s-a așternut liniștea, dar și parcă o tăcere încordată. Ușile caselor orașului erau bine zăvorâte, dacă se putea, iar gospodarii stăteau mai mult cu ochii pe ele, fiindcă nu se știa cine putea să le calce pragul, mai ales în fapt de seară, când lumina se îngână cu întunericul, și nici cu ce gânduri.

Vremurile sunt tulburi și înfricate de zurbaua pornită de la palatul domnesc, încă din toamna trecută și încă nestinsă, deși domnul Constantin Vodă făcuse tot ce-i stătuse în putință pentru a o stinge. Ei însă, seimenii și dorobanții, deși plătiți și dăruți cu de toate, s-au strâns, din nou, în cete de nelegiuți și au plecat hai-hui, prin țară, jefuind în tot locul. Cum răul se lățește repede, ademeniți de nesocotința, răutatea și lăcomia multora, vrăjiți și de avutul atrăgător al unora, de prăvăliile negustorilor gemând de mărfuri, au pornit și spre orașul București. Sumedenie de gură-cască și de coate goale li s-au adăugat repede rămășițelor de seimeni și dorobanți, apoi, împreună, conduși de câte un fost ostaș, trențaros și înarmat cu câte o armă pe care o ținea într-una la vedere pentru a înspăimânta, alergau nebuni, în fanatismul lor, prin întreg orașul. Se cățarau cu agilitate pe împrejmirile bolovănite ale caselor boierești, spărgeau porțile și ușile și apoi se puneau pe jefuit și pe făcut rele. Asemenea se întâmpla și cu prăvăliile negustorilor de aici.

Un grup numeros și înarmat cu ceea ce le-a căzut sub ochi s-a năpustit și asupra porților celor mari și trainice ale conacului Brâncovenilor, făcute din lemn din gârniță, cu încolăcături și înflorituri de fier pe fața lor, ele trebuind să dureze și să înfrunte viforurile vremurilor ca și acestea de acum. Alții alergau bezmetici, încoace și încolo, în jur, pe lângă porți, încercând să se cațere pe ele sau peste împrejmuirea din zid bolovănos, pentru a sări dincolo, în curtea conacului.

În casă, ușile sunt zăvorâte cu drugi puternici. Focurile se sting, oamenii se ascund. Din podul caselor, boierul Papa Brâncoveanu stă cu flinta în mână, atent și încordat, înconjurat de un mic grup de bărbați, slujitori de-ai casei.

- Ce facem, boierule, întrerupe Nicolae vechilul liniștea și încordarea, stăm așa, cu mâinile în sân, și-i așteptăm să ne jefuiască și să ne omoare?

- Nu, nu cred, a răspuns boierul privind cu încordare spre furnicarul de la poartă.

- Să-i ținem acolo cu focul puștilor, a fost de părere Dumitru arnăutul.

- Să nu-i întărâtăm, încă, a mai adăugat boierul printre dinți, nedezipindu-și ochii de pe porțile asaltate, mai așteptăm o picătură, apoi...

- Domnia Ta, sunt prea mulți, și parcă sunt turbați. Mie, unul, mi-e cam teamă că n-o să-i putem răzbi, și-a spus părerea Cocor, feciorul de casă, aflat în dreapta ferestrei, deși el îl socotea pe boierul Papa Brâncoveanu cel mai viteaz, cel mai bun și mai puternic boier al țării.

- Să mai așteptăm, totuși, să vedem dacă putem să-i luăm în bătaia focurilor, cum apar dincoace. Deși, mă gândesc că așa s-ar putea să-i întărâtăm și mai rău.

- Da' nu s-ar putea să mă strecor eu pe aici, prin spate, cam pe nevăzute și pe nesimțite, spre boierii Greceni, că doar sunt acolo, peste apa Dâmboviței? Că poate ne-or putea veni în ajutor cu ceva oameni de curte, de-ai lor, s-a oferit Dumitru arnăutul.

- Zic să nu ne împrăștiem, că și așa suntem puțini.

Conacul brâncovenesc parcă înghețase în această dimineață de ianuarie. Nici o suflare nu mai respira nicăieri prea puternic. Ferestrele priveau și ele uimite la acest nelucru nemaiîntâlnit.

Cei de dincolo, din restul caselor boierești, se căzneau să creadă că ciurda trențăroșilor furioși de la porțile cele mari se va răcori înjurând și descărcându-și pistoalele spre interiorul curții, după care se va împrăștia. Fiecare era îngrijorat și câte puțin speriat, vorbea rar și destul de puțin. Se înțelegeau mai mult din ochi.

Jupâneasa Stanca a urcat în grabă mare spre pod de câteva ori, la soțul său căutând să afle câte ceva din ce are de gând.

- Ce socotiți că ar trebui să facem?, a întrebat ea. Poate ar fi mai bine să fugim prin spate și să-i lăsăm în plata Domnului! Să luăm copiii și să...

- Ce spui? Să ne lăsăm toată agoniseala și să fim jefuiți de haimanalele astea, care de aproape un an de zile asta fac peste tot, așa ca și când n-am fi aici? Nici nu-mi trece prin minte! Ba chiar mă gândesc să ies la ei și să văd ce vor, înainte de a începe încăierarea, i-a răspuns curajos, soțul ei, Papa Brâncoveanu.

- Ba, asta, să n-o faci! Gândește-te la noi toți, că ăștia nu sunt oameni, ci fiare, ca lupii și câinii turbați. Să nu ieși la ei, rogu-te din inimă. Doamne, ajută-ne și apără-ne, cu marea Ta putere,

de răul care ne căzu pe cap, zise ea mutându-și privirea ceva mai încolo, pe icoana sfântă a Sfântului Nicolae, ce strălucea stins din argintiul de sub horboda albă a ștergarului.

- Ce facem, atunci? Să-i așteptăm aici, cu mâinile încrucișate, să vină peste noi? Ba, eu mă duc afară!, a zis boierul Papa Brâncoveanu, îmboldit, deodată, de un atac de curaj și, îndreptându-și bine picioarele puternice, încălțate în cizme lungi de iuft galben, și-a tras în jos, pe trup, cu un gest reflex, contesul de aba, plin de înfloriturile negre ale găitanelor. Cu pași mari, hotărâți și apăsați, s-a îndreptat spre ușă, ieșind vijelios pe ea. Alți zece- cincisprezece bărbați veneau pe urmele lui. Mijlocu-i subțire, de om încă tânăr, îi era încărcat de o centură lată de piele, la fel ca și cizmele, plină cu pistoale. Mâna dreaptă o ținea strânsă pe trăgaciul unuia dintre pistoalele gata pregătite. Grăbit, s-a îndreptat spre poarta cea mare, plină ciorchine de răsculații agățați pe ea.

-Ce-i, oameni buni?, s-a auzit vocea lui puternică, atunci când s-a mai apropiat de ei. Ce aveți cu noi? Cu ce v-am greșit eu sau ai mei? Ce rău v-am făcut?, a mai apucat el să spună și a tras, împreună cu un om de casă, drugul cel mare de la poarta mică.

Aceasta s-a deschis larg și în mijlocul ei s-a înfățișat boierul, frumos ca un stejar tânăr. S-a auzit o detunătură puternică a unui pistol, trasă din apropiere, și corpul athletic și vânjos al boierului Papa Brâncoveanu a tresărit, a zvâcnit, trăgându-se un pic de mijloc spre spate. Au răsunat și alte detunături. Boierul s-a prăbușit în genunchi, iar peste el s-a răvășit gloata înfierbântată de speranțele dobânzii jafului, năvălind spre case. Geamurile și ușile au fost sparte, mulțimea haotică s-a împrăștiat peste tot în interior, jefuind și punând foc, prădând și devastând, împușcându-i pe toți aceia care li se păreau că-i privesc cu dușmănie.

În cuhnia mare, femeile trebăluiau fiecare pe lângă mese. Focul ardea puternic pe vatra larg încăpătoare, sub căldarea mare cu ciorbă, prinsă în cârligele coșului. Într-o clipă, ea a fost întoarsă cu dosul în sus. Femeile au început să țipe ca din gură de șarpe și să fugă speriate, care încotro. Doica Elenița, care intrase tocmai atunci pe ușa dinspre casa cea mare, ținându-l în brațe pe Constantin, care avea numai câteva luni și care plânsese tot timpul fiindcă, pe semne, vroia lapte bun și cald, a rămas încremenită de uimire. Repede, ea și-a dat seama de ceea ce se întâmplă și imediat a ridicat capacul unui butoi gol, de alături, care fusese plin cu făină, mai înainte, făină aflată la îndemână pentru diferite mâncăruri. Iute, ea i-a dat drumul copilului acolo, făcându-i semn să tacă chitic. Era și timpul, pentru că o sabie a străpuns-o oblic!

- Boierii, unde sunt boierii?, s-a auzit glasul gros și bolovănos al ostașului cu ochii injectați de sânge care, fără nici o milă, omorâse o ființă nevinovată. Nu mai avea cine-i răspunde, fiindcă trupurile masacrate erau goale de suflete, iar cele câteva, care se mai chinuiau, nici ele nu mai aveau mult de zăbovit pe aici.

În lumina sinilie a dimineții de sfârșit de februarie, în care soarele încă nu reușise să străpungă pătura groasă de nori, casele boierilor Brâncoveanu stau mute, istovite, însângerate de

iureșul devastator ce a trecut peste ele. Jupâneasa Stanca, însoțită îndeaproape de blând ei soacră Păuna, coborau îngrozite din cotlonul din podul caselor, unde stătuseră pitite, lângă coșul cel mare, privind afară, pline de groază, printr-o șiță împinsă deoparte cu grijă.

- Doamne, ce ne facem? Doamne, cum de nu l-ai apărat cu puterea Ta mare?, a început să strige jupâneasa Stanca, încărcată de jale și durere și alergând înnebunită spre poartă, unde trupul dragului ei soț, Pavel, mângâiat de ai lui cu numele Papa, sta întins pe pământul înghețat și negru, plin de sânge și călcat, înjunghiat și batjocorit de gloata nebună care trecuse peste el.

- Maică, a mai avut ea răgazul să strige, înainte de a se prăbuși peste trupul, încă nerăcit de tot, al dragului ei soț, adu oameni încoace! Trimite alții după tata-socru, la Târgoviște, și la ai mei, peste podul Dâmboviței.

Doliul se lătea acum cam peste tot și peste destule case și suflete, nu numai în București sau Târgoviște, ci și în multe alte locuri ale Țării Românești.

Locul acela, unde duhul boierului Papa Brâncoveanu se înălțase spre țăriile albastre ale cerului, mai târziu, va fi însemnat de fiul său Constantin, viitorul domn, cu o prezență sfântă, o cruce înaltă și maiestuoasă, din stejar trainic, plin de înflorituri meșteșugite, pentru sufletul celui plecat dintre ai săi. Crucea aceasta, cu timpul, va fi preschimbată întruna de piatră, care stă și astăzi mărturie însângeratelor vremi trecute.

HOTĂRĂRI GRAVE

Un grup de boieri munteni înainta grăbit cu cai și însoțitori destui, spre Transilvania, pe drumul Branului. Aerul înghețat, tare și aproape transparent reverbera orice mic zgomot. Copacii, înfloriți de zăpadă, străjuiau drumul și dădeau siguranța mersului. Omul era așternut pe aici, de mult timp, în valuri groase. Munții, și ei înălbiți, erau muți. Un alt grup nevoia tot prin același ger, care-ți îngheța sufletul, inima! Dar el mergea spre linia mai deschisă a Focșanilor, apoi, direct spre Iași, în Moldova.

Plecaseră să ducă rugămintea domnului lor Constantin-vodă Șerban, pentru sprijin și ajutor, ca să pună capăt zurbalei seimenilor și dorobanților, care nu se mai sfârșea și care aproape că terminase țara aducând numai haos, jafuri și tâlhării.

Rugămintea domnului Țării Românești a găsit o bună înțelegere, atât la craiul Gheorghe Rakoczi al Transilvaniei, cât și la Măria Sa Gheorghe Ștefan- vodă al Moldovei.

Acasă, la Târgoviște, voievodul Constantin Șerban i-a chemat, din nou, la sfat, pe căpitanii zurbalei, în aceeași sală a spătăriei mici.

- Mă adresez, dumneavoastră, iuzbașilor și căpitanilor, spunându-vă că ficlenii de boieri tot nu s-au lăsat de răotăți și au fugit, care în Țara Ardealului, care în Moldova, și aud că vor să aducă oști asupra-ne și nu știm pentru ce și cu ce gânduri. De aceea, vă întreb: ce ziceți să facem?

- Să ne sculăm, Doamne, au răspuns cu dârzenie și într-un singur glas aceștia, să mergem cu toții, să le ieșim înaintea și să-i biruim.

Peste câteva săptămâni, oștirea Țării Românești era încropită și în fruntea ei pleca, înălțat pe un roib focos, care juca în buiestru pe loc, mâncând zăbala, Constantin-vodă îndreptându-se spre soare răsare, spre Gherghița. Acolo, tabăra a fost orânduită după legile știute ale ostășiei, la mijloc aflându-se cortul Măriei Sale.

În plină noapte, spuzită de stele și păzită de o mare pace, Constantin- vodă a ieșit grăbit, cu pas ușor și elastic, ca de cocostârc, din adâncitura cortului său întunecat, îmbrăcat ca de drum și îndreptându-se, săltăreț și preocupat, direct spre marginea de sud a taberei, unde-l așteptau murgul său și un mic grup de însoțitori. Imediat au pornit într-un galop nebun, domolindu-se doar atunci când din depărtare s-a năzărit cetatea Dârstor. Spre prânzișor, se înfățișau, deja, pașei. După obișnuitul ceremonial, cu plecăciuni, cu mâini duse la piept, al buze la frunte și hiperbole verbale, pașa a adresat cuvântul său voievodului român:

- Ce vă aduce atât de vijelios la mine, beyule, atât de bine așezat în scaunul țării acesteia, de luminița lui Allah pe pământ, Măria Sa padișahul Mehmed? Ce s-a putut întâmpla în raia?